

ZENDEGI - SALAM

ضمیمه روزانه روزنامه خراسان

سه شنبه ۱۲ بهمن ۱۳۹۴
۲۲ ربیع الثانی ۱۴۳۷ • ۲ فوریه ۲۰۱۶

۴۰۵

جشن عروسی در دیگر نقاط دنیا

نه فقط در ایران که در همه جای دنیا، جشن عروسی یکی از مهم ترین اتفاقات زندگی آدم هاست. اتفاق قشنگ و شیرینی که در هر کشور و هر منطقه، با آداب و رسوم زیبایی همراه است که مرور برخی از آن ها، خالی از لطف نیست.

جشن عروسی در هند

ازدواج در هند، بیش از آنکه به معنی پیوند یک زن و یک مرد باشد، وصلتِ دو خانواده است. به همین دلیل خانواده ها در شناخت و هماهنگی با یکدیگر، حساسیت زیادی به خرج می دهند. هندی ها، به شکل معمول از کودکی نشان کرده و نامزد می شوند اما این روز ها و با گذشت زمان، این رسم دستخوش تغییر و تحول شده است. عروس در مراسم ازدواج قرمز می پوشد که نماد عشق و عاطفه است و داماد، کت و شلوار شیری رنگ به تن می کند و پارچه قرمز رنگی بر سر می گذارد. پدر یا عموی عروس، با قرار دادن گوشه ای از دامن پیراهن عروس خانم که «ساری» نام دارد در دست داماد، اجازه با هم بودنشان را صادر می کند و سپس، در حالی که داماد، عروس را چهار بار به دور کتاب و آتش مقدس می چراند، کشیش عقد را می خواند و رسما زن و شوهر می شوند.

جشن عروسی در چین

در چین قدیم، ازدواج و عروسی شش مرحله داشت که به آن «لیولی» گفته می شد اما با گذشت زمان، فقط برخی از این رسم و رسوم باقی مانده که مرورشان جالب است. «ناکای» یا خواستگاری، «ونمینگ» یا آشنایی، «ناچی» که چیزی شبیه بله برون است، «کینچی» یا نامزدی و در نهایت «ینگ چین» یا جشن ازدواج که در آن، رنگ قرمز که نماد شادی و خوشبختی است، بی نهایت دیده می شود. عروس، پیراهنی قرمز می پوشد و خانواده داماد به دنبال او و خانواده اش می آیند. عروس در بدو ورود به خانه داماد از روی آتش می پرد که نماد پشت سر گذاشتن و رد کردن تمام سختی ها و بلا یاست. سپس هر دو خانواده دست به دعا بر می دارند و برای خوشبختی زوج دعا می کنند. در مرحله بعد چند تار ماز موهای عروس چیده و به داماد داده می شود و چند تار موی داماد هم به عروس خانم داده می شود که نماد «گرو برداشتن» و «متعهد ماندن» است. پس از آن عروس و داماد و مهمانان با غذا و نوشیدنی پذیرایی می شوند و جوانان مجرد حاضر در مجلس، برای سر گرمی مهمانان، بازی های بامزه و خنده داری اجرا می کنند.

جشن عروسی در ایتالیا

نام کشور ایتالیا شما را یاد چه چیزهایی می اندازد؟ پیتزا، اسپاگتی، روغن زیتون و پدرخوانده؟ خب، بد نیست بدانید ایتالیایی ها نه فقط برای غذا خوردن یا حفظ روابط خانوادگی، بلکه برای نحوه برپایی جشن عروسی هم صاحب فرهنگ غنی و آداب و رسومی خاص هستند. رنگ غالب عروسی های ایتالیایی، آبی آسمانی است که معتقدند شگون دارد و باعث خوش یمنی است. دامادهای ایتالیایی معمولاً برای همسران خود، حلقه ای مزین به الماس تهیه می کنند چون اعتقاد دارند الماس، سنگی است که از شعله های عشق به وجود آمده است. در برخی نقاط ایتالیا، در روز عروسی، داماد اجازه ندارد عروس را تا پیش از عقد در لباس عروسی ببیند. اما در برخی نقاط هم، داماد به دنبال عروس خانم می رود و با هم به سمت کلیسای محل جشن به راه می افتند. قدیم رسم بر این بود که اطرافیان، برای امتحان روحیه عروس و داماد در طول مسیر، موقعیت های متفاوتی ایجاد می کردند؛ مثلاً یک جارو در مسیر می گذاشتند و اگر عروس خانم توجهش جلب می شد، نتیجه می گرفتند خانه دار خوبی است یا فرد مسنی را سر راهشان قرار می دادند و اگر داماد به او کمک می کرد، نتیجه می گرفتند که خبر خواه و مهربان است. غذا در عروسی های ایتالیایی خیلی مهم است و در طول جشن، در وعده های مختلف سرو می شود. غیر از آن، یک مدل شیرینی به اسم واند، یک جشن قهوه اسپرسو، از خوراکی های اصلی جشن عروسی در ایتالیا است. در نهایت مادر بزرگ عروس خانم برای تامين بخشى از هزینه هایى که صرف برپایی جشن شده، کیف کوچکی از جنس ساتن و اطلس به دست می گیرد و بین مهمانان می گرداند و مهمانان با گذاشتن هدایای نقدی خود درون کیف، محبت و همدلی و همراهی خود را نشان می دهند.

جشن عروسی اقوام کرد

هفت روز و هفت شب شادی و پایکوبی!

کردها، مردمی که به غیرت و شجاعت و مردانگی شناخته می شوند، در همه نواحی ایران پراکنده اند اما به شکل خاص، در غرب و شمال غرب کشور و در استان کردستان ساکن و متمرکز هستند. آن ها هم آداب و رسوم متنوع و جذابی از خواستگاری تا جشن ازدواج دارند. جشن عروسی هفت روزه کردها، از سال ها پیش مرسوم و معروف بوده و جزو شادترین و متنوع ترین جشن های ایرانی است. کردها پس از پسند کردن عروس خانم و توافق درباره قرار و مدارهای مرسوم مثل مهریه و جهیزیه و تاریخ جشن ازدواج، مراسم «شیرینی خور» دارند. جشن عروسی هم که تقریباً یک هفته، از دوشنبه تا چهارشنبه بر گزار می شود و ادامه می یابد، با ورود فردی که «پاومبو» خوانده می شود، شروع می شود و شکل می گیرد. پاوه یو، غذاهای عروسی را می پزد، بر دست های عروس حنا می گذارد و او را برای مراسم آماده می کند. سپس بزرگ ترهای خانواده عروس، او را سوار بر اسب یا این روزها، خودرو می کنند و به سمت خانه داماد به راه می افتند. به محض نزدیک شدن کاروان عروس، داماد و اطرافیان ش که منتظرند، به پشت بام خانه می روند و با تیر اندازی های هوایی، حرکات نمایشی، نواختن ساز و تپا و پاشیدن دانه های انار و سیب و به و نقل و سکه، به استقبال عروس می روند. عروس خانم که به جای تاج و تور، با پوشش محلی و تزئینات گل و اسکناس می درخشد، با «سر که شیر» که نماد شیرینی و نلخی توام خانه شوهر است، پذیرایی می شود و هر دو فامیل در کنار هم به صرف غذا و شادی و پایکوبی می پردازند. بد نیست بدانید در میان کردها رسم است که خانواده عروس، هدایای خود را که شامل پول، طلا، پارچه و دام است فقط به عروس و خانواده داماد هم هدایای خود را فقط به داماد هدیه می کنند و هر یک از زوجین، اختیار هدایا، دارایی و ثروت خود را دارد.

نگاهی به آداب برگزاری جشن عروسی در نقاط مختلف ایران و جهان

رنگین کمان جشن های عروسی

خانه ای را که در آن عروس و عروسی است، دوست دارد. از دید اسلام، شادی و شاد بودن یک سنت حسنه است و جشن عروسی، یکی از بهترین بهانه ها برای شادی است. در کنار توصیه های دین، تمدن و تاریخ و فرهنگ غنی کشور مان هم برای پیوند و وصلت یک زوج و شروع زندگی مشترک، ارزش فراوانی قایل است و آداب و رسوم هر منطقه از ایران برای ازدواج و جشن عروسی های شاد و سرشار از رنگ و نور و موسیقی، نشانه اهمیتی است که ایرانی ها از دیرباز تا کنون، برای مهم ترین جشن زندگی هر زوج قایل بودند و هستند. پرونده امروز «زندگی سلام»، اختصاص دارد به مرور آداب برگزاری جشن عروسی در نقاط مختلف ایران که بی اغراق همگی زیبا، تحسین برانگیز، پر مغز و دیدنی است. در عین حال، نگاه کوتاهی هم داشتیم به آداب برگزاری جشن عروسی در دیگر نقاط دنیا که به نوبه خود، جالب و جذاب است. با ما همراه باشید.

توضیح ضروری: با این که در گردآوری مطالب درباره سنت های اقوام مختلف کشور برای عروسی تلاش زیادی کرده ایم اما طبیعتاً با گذر زمان و کاستی احتمالی منابعی که مورد استفاده ما بود، ممکن است اشکالاتی به مطلب ما وارد باشد که گریز ناپذیر است. امیدواریم این پرونده، با هدف آشنایی مخاطبان با فرهنگ از دواج اقوام مختلف، مورد توجه شما قرار گیرد.

جشن عروسی اقوام بلوچ

تبلور همدلی و قناعت

بلوچ ها، مردمی صبورند که در بلوچستان، محدوده ای بین استان سیستان و بلوچستان ایران، پاکستان و افغانستان ساکن هستند، مسلمانند و به زبان بلوچی حرف می زنند. بلوچ ها هم که به خصوصیات مثل مهمان نوازی، مهاجریذیری و پابندی به قول و قرار، به نیکی معروفند، رسم و رسوم خاص و جذابی برای گذراندن مراحل ازدواج و برگزاری جشن عروسی دارند. جشن عروسی در میان بلوچ ها، فارغ از اینکه یک جور شرط به رسمیت شناخته شدن و جدی گرفته شدن زن و مرد و نشانه بلوغ فکری و مثل همه جشن ها شادی آور است، عرصه تجلی همدلی و همکاری خانواده و فامیل هم هست. پس از اینکه پرسی به همراه خانواده اش، دختری را پسندید و تصمیم به ازدواج گرفت، پدر و مردان خانواده داماد طی مراسمی به اسم «پچار» به مردان فامیل مراجعه می کنند و برای تامین هزینه مراسم عروسی و شروع زندگی مشترک دو جوان، درخواست کمک می نمایند. به طور همزمان، مادر و زنان خانواده داماد هم طی رسمی که «وتوکیک» نامیده می شود، با زنان فامیل دیدار می کنند و برای انجام امور زنانه عروسی مثل آماده کردن لباس و زیورآلات و حنا و غذا، یاری می خواهند. پس از آن، ازدواج بلوچ ها در هشت مرحله جالب اتفاق می افتد: «گندوین» که همان بله برون است، «برند مال» که مراسمی برای تعیین مال عروس و مهریه است، «جل بندی» که در آن عروس برای آماده شدن جهت مراسم عروسی، مدتی تنها می ماند و در این مدت نباید کسی ملاقاتش کند. «جنا دوگز» که حناپندان غیر رسمی پیش از شب حناپندان است. «جنار استکی» که مراسم حناپندان اصلی است. «مشاطه گری» که به آماده کردن عروس و داماد برای اولین شب زندگی شان مربوط است. و سرانجام «شب یکجایی» که در آن عروس و داماد یکخانه می شوند و زندگی مشترک از این نقطه آغاز می شود. بلوچ ها اعتقادی به جهیزیه ندارند و عروس و داماد معمولاً جشن عروسی شان را در مسجد محل برگزار می کنند و برای شروع زندگی مشترک، حداقل تا یک سال ساکن خانه پدری عروس می شوند.

جشن عروسی اقوام ترک

ساز و آواز و عاشیق خوانی

ترک ها، مردمی مسلمان و معتقدند که به زبان ترکی حرف می زنند و در نقاط مختلف ایران زندگی می کنند اما به شکل خاص، در استان های اردبیل، آذربایجان غربی و آذربایجان شرقی ساکن هستند. مراسم عروسی ترک ها که معمولاً در پاییز و پس از برداشت محصول شکل می گیرد، بسیار جذاب و دیدنی است و ریشه در فرهنگ اصیل ترکی دارد. مراحل ازدواج در میان ترک ها هم مثل دیگر نقاط ایران با خواستگاری و بله برون شروع می شود و با توافق درباره میزان مهریه و شیربه ها و جهیزیه، ادامه پیدا می کند. یکی دو روز مانده به عقد، زنان خانواده داماد به همراه قرآن و آینه و شمعدان و شیرینی، آرایشگری را به خانه عروس خانم می برند و مراسم «بند اندازان» انجام می شود؛ مراسمی که به همراه دف نوازی و دست و لهله زنان و دختران، به آماده و زیبای تر کردن عروس برای جشن عروسی اختصاص دارد. پس از آن به ترتیب «شیرینی خوران»، «حناپندان» و بالاخره جشن عروسی است. در روز عروسی، فامیل داماد با ساز و آواز و حرکات موزون سنتی به دنبال عروس خانم می آیند و عروس را به سمت خانه داماد می برند. مادر عروس، یک جفت فانوس که نماد نور و روشنی در زندگی و یک مرغ که نماد زنانگی و زایش است، همراه دخترش می کند. با نزدیک شدن کاروان عروس، داماد به همراه ساقدوش ها و دیگر مردان به استقبال آن ها می رود؛ آن ها بر سر عروس و مهمان ها، سکه و نقل می پاشند و عروس را به خانه دعوت می کنند. جشن عروسی در میان ترک ها با مسابقه کشتی، عاشیق خوانی و پرتاب یک سیب سرخ گاز زده توسط داماد به میان جوانان، ادامه پیدا می کند؛ ترک ها معتقدند هر کس موفق شود این سیب را بگیرد، عروس یا داماد بعدی است.

جشن عروسی اقوام ترکمن

همنشینی شادی و رنگ و خلاقیت

ترکمن ها، همان طور که از نامشان پیداست، مردمی تُرک تبار و مسلمان هستند که در شمال شرق ایران، حاشیه دریای خزر و ترکمن صحرا سکونت دارند. ترکمن ها هم مثل همه اقوام ایرانی، برای انجام مراحل ازدواج و جشن عروسی، آداب و رسوم ویژه ای دارند؛ از هدیه دادن یک گردنبند، متشکل از سکه های طلا به عروس خانم، یکی دو روز قبل از بله برون، تا ذبح گوسفند و پخت انواع نان های روغنی در روز محرمیت. جوانان ترکمن معمولاً در سنین پایین، بین ۱۳ تا ۱۶ سالگی ازدواج می کنند و بلافاصله به خانه مشترکشان می روند. ترکمن ها، یکی دو روز قبل از عقد، مهریه عروس خانم را تعیین می کنند و مهریه به همراه لحتله و به شکل نقد بپردازد و در مواردی که وجه نقد ندارد، معادل همان میزان، اسب و شتر و دام تقدیم عروس و خانواده اش می کند. ترکمن ها، اعتقاد جدانی به جهیزیه ندارند اما معمولاً خانواده عروس، وسایل مختصری مثل قالی، قالیچه، پشتی، صندوق و پارچه را با او همراه می کنند. لباس عروس و داماد در جشن عروسی، همان پوشش سنتی زیبا و معروف ترکمنی است؛ تن پوش های بلند و روسری های بزرگ، پوشیده و رنگارنگ که به همراه زیورآلات دست ساز برای زنان و پیراهن، شلوار و کلاه های پشمی برای مردان. جشن عروسی ترکمن ها معمولاً با کمک های مالی خانواده و فامیل شکل می گیرد و دو سه روز طول می کشد. یک جشن شاد و متنوع که پر از نمایش های سر گرم کننده ای است که بازیگرانش، مهمانان جشن هستند؛ مثلاً شاید خانواده ها، جنگی نمایشی بر سر بردن عروس را بیندازند یا خواندن شعرهایی، هدایایی رد و بدل کنند. یک جشن شگفت انگیز که با بردن عروس به خانه بخت سوار بر شتر، مسابقه کشتی بین مردان خانواده، مسابقه اسب دوایی و تیر اندازی و صرف غذایی سنتی به اسم «چکدرمه» به عنوان شام که غذایی شبیه اسبامولی پلو به همراه ماست است، تکمیل می شود.

جشن عروسی اقوام لر

جشنی پر از رنگ و ترانه

اقوام لر از طایفه های پاک و غیور ایران زمین هستند که در استان های لرستان، چهارمحال و بختیاری و کهگیلویه و بویراحمد ساکن اند و با گویش لری صحبت می کنند. لر ها هم مثل همه اقوام ایرانی، برای انجام مراحل ازدواج و جشن عروسی، آداب و رسوم ویژه ای دارند. وصلت و ازدواج لر ها با مراسم «سر تچه» یا خواستگاری و «کیخایی» یا ضمانت موقعیت فردی و اجتماعی داماد توسط ریش سپیدان و معتمدان خانواده و بله برون آغاز می شود. در کیخایی، در کنار توافق بر سر مهریه، شیربها و تاریخ برگزاری جشن عروسی، «سیاهه» یا فهرست وسایلی که خانواده عروس به عنوان جهیزیه تهیه می کنند هم، به امضای حاضران می رسد. در پایان، داماد دست پدر عروس را می بوسد و عروس و داماد، به شکل رسمی محرم و نامزد می شوند. «حناپندان» و «جهیزیه بران»، از دیگر مراحل پیش از جشن عروسی است. روز جشن عروسی، خانواده داماد به تعداد مهمانان، غذایی متشکل از برنج و گوشت گوسفند به نام «یز برنج» می پزند، میوه و شربت و شیرینی آماده می کنند و به استقبال عروس و خانواده اش که حلوانی مقوی آماده کرده و با خود آورده اند، می روند. نوای دل انگیز کمپانچه و تنبک و سرنا و دهل، حرکات موزون محلی، آوازهای سنتی و معروفی مثل «سیت بیارم، سیت بیارم...»، دستمال بازی و چوب بازی و لباس های محلی رنگارنگ و شاد، از بخش های جذاب و جدایی ناپذیر جشن عروسی اقوام لر است.